

Pora na Czas Pasyjny

Data publikacji: 5.03.2025 9:15

5 marca w Dzień Pokuty i Modlitwy rozpoczyna się w Kościele ewangelicko-augsburskim Czas Pasyjny. Na czym polega? Czy obowiązuje post? Jak zmienia się nabożeństwo i wystrój kościołów?

Rozpoczyna się Czas Pasyjny u luteran, fot. <https://www.luteranie.pl/>

Czas Pasyjny

To 40-dniowy okres przygotowujący do Pamiątki Śmierci Jezusa Chrystusa (Wielki Piątek) oraz Świąt Zmartwychwstania Pańskiego. Nazwa pochodzi od słowa pasja oznaczającego mękę i cierpienie Jezusa Chrystusa. Stąd ten czas roku kościelnego wzywa do zadumy nad tymi wydarzeniami i zachęca do wewnętrznego wyciszenia, duchowej refleksji, odsunięcia od siebie absorbujących spraw zewnętrznych.

- Jest to też czas pokuty, rozumianej jako upamiętanie, powrót do Boga i Jego Słowa, do społeczności Kościoła – poprzez spowiedź i sakrament Komunii Świętej. Pasyjna refleksja wiedzie przez świadomość własnej grzeszności, do odnalezienia Bożej łaski i przyjęcia odkupienia, które stało się faktem na krzyżu Golgoty. To jest poselstwo krzyża, które jest postawione w centrum ewangelizacji, nauczania, duszpasterstwa i świadectwa Kościoła – tłumaczy Agnieszka Godfrejów-Tarnogórska Rzecznik Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP.

Coraz dłuższy post

Na początku - w II wieku w Kościele chrześcijańskim poszczono na dwa dni przed Wielkanocą. Stopniowo post się wydłużał:

- W III wieku czas postu rozciągnięto na Wielki Tydzień, a w IV wieku Sobór w Nicei (r. 325) zdecydował, że Wielkanoc poprzedzać będzie 40-dniowy post, który był również czasem pokuty dla osób ponownie przyjmowanych do Kościoła w Wielki Czwartek lub przygotowujących się do przyjęcia Chrztu Świętego – opisuje rzeczniczka.

Szczególny czas

W duchowości i teologii luterńskiej czas pasyjny ma szczególne znaczenie, ponieważ kieruje uwagę Kościoła ku Ukrzyżowanemu Zbawicielowi, który z bezwarunkowej miłości do człowieka przyszedł na świat dla naszego zbawienia i wyzwolił ludzkość od niewoli grzechu i wiecznej śmierci.

- Tajemnica Krzyża i Odkupienia, zbawienia człowieka z łaski przez wiarę w Ukrzyżowanego i Zmartwychwstałego Chrystusa, stanowi centralny nerw ewangelickiej duchowości, dlatego też tak mocno podkreślany jest czas pasyjny i wyraźnie różni się on w liturgii od pozostałych okresów roku kościelnego - podkreśla Agnieszka Godfrejów-Tarnogórska.

W Kościele Ewangelicko-Augsburskim każda niedziela pasyjna posiada nazwy łacińskie pochodzące od pierwszych słów łacińskiego introitu: Invocavit, Reminiscere, Oculi, Laetare, Judica oraz Palmarum (Palmowa).

Zmiany podczas nabożeństw i w kościołach

W antyfonach liturgicznych opuszcza się w czasie pasyjnym „Alleluja” i śpiewa się „Amen.” W liturgii wstępnej

zamiast Gloria in excelsis (Chwała Bogu na wysokościach) śpiewa się stary hymn Aufer a nobis (Zgładź, o Panie Boże wszystkie grzechy oraz nieprawości nasze).

Zmieniane są również nakrycia ołtarzowe, kolorem liturgicznym jest kolor fioletowy. W wielu parafiach luterańskich odprawiane są tygodniowe nabożeństwa pasyjne, które wprowadzają wiernych w historię Męki Pańskiej – nabożeństwa te stanowią ewangelicką formę Drogi Krzyżowej. Organizowane są również rekolekcje pasyjne.

Nie trzeba pościć

Choć czas pasyjny zwany jest też czasem Wielkiego Postu, w praktyce ewangelickiej niekoniecznie związany jest z tradycyjnie rozumianym postem, czyli wstrzymywaniem się od określonych potraw, napojów lub rozrywek. W Kościele Ewangelicko-Augsburskim nie ma obowiązku zachowywania takiego postu, jednak każdy kto chce i tego potrzebuje, może go przestrzegać. W niektórych regionach Polski praktykuje się w post w Wielkim Tygodniu, szczególnie w Wielki Piątek.

- Post w Kościele ewangelickim ma przede wszystkim wymiar etycznej postawy wobec drugiego człowieka; właśnie czas pasyjny, poprzez skupienie, modlitwę i koncentrację na Słowie Bożym, ma umożliwić wierzącym weryfikację postaw, naprawę wyrządzonych innym szkód, wejście w siebie, podjęcie zobowiązania życia na co dzień według wskazań Ewangelii – tłumaczy Agnieszka Godfrejów-Tarnogórska.

Zamiast drobnej przyjemności – dołóż do skarbonki

W czasie pasyjnym Diakonia Polska prowadzi ekumeniczną akcję charytatywną „Skarbonka diakonijna”. Akcja rozpoczyna się w Środę Popielcową i trwa do Świąt Wielkanocnych. W tym czasie trzy organizacje – Caritas Polska Kościoła Rzymskokatolickiego, Eleos Kościoła Prawosławnego i Diakonia Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego – zachęcają do rezygnowania z drobnych przyjemności i przekazywania uzyskanych w ten sposób funduszy na cele akcji. Środki zbierane są do specjalnie przygotowanych na dany rok kolorowych, papierowych skarbonek.